

Oulun kaupungin tarkastuslautakunta
Arviointiraportti 30.6.2016

Arviointiraportin sisältö

Sisällys

1 Oulun kaupungin ja konsernin talouden tila	2
1.1 Kaupungin talouden tila 30.6.2016	2
1.2 Oulu-konserni talouden tilasta	5
2 Palvelualueet: Sitovien taloustavoitteiden toteutuminen sekä havaintoja poikkeamista ja riskeistä	6
3 Palvelualueet: Arviointia sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta sekä poikkeamista ja riskeistä	9
4 Liikelaitokset: Arviointia sitovien tavoitteiden toteutumisesta sekä poikkeamista ja riskeistä	11
5 Tytäryhteisöt: Tulostavoitteiden toteutumisennusteet sekä poikkeamia ja riskejä	15
6 Toiminnan ja talouden seurantamallin kehittymisen arviointi	17

Lähtökohdat arvioinnille

Tarkastuslautakunta raportoi ulkoisen tarkastuksen johtosäännön 6 §:n mukaan kaupunginvaltuustolle välitilinpäätöksestä laadittavassa arviointiraportissa. Nykyisin konsernin ja kaupungin seuranta 1.1–30.6. korvaa välitilinpäätöksen. Tarkastuslautakunnan arviointiperiaatteiden mukaan arvioinnin kohteena ovat:

- Konsernin talouden tila ja sitä koskevat ennusteet sekä sitovien taloustavoitteiden tilanne ja niitä koskevat ennusteet. Tarkastelussa painotetaan poikkeamia ennusteissa.
- Talousarviossa palvelualueille asetettujen sitovien tavoitteiden toteutumisen tilanne ja toteutumista koskevat ennusteet
- Olennaiset poikkeamat liikelaitosten taloudessa ja toiminnassa sekä niille talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumisessa ja toteutumista koskevissa ennusteissa
- Olennaiset poikkeamat tytäryhtiöille talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumisen tilassa ja toteutumista koskevissa ennusteissa

Arviointi perustuu seurantaraportin *Konsernin talouden ja toiminnan seuranta 1.1.–30.6.2016* tietoihin (Kh 22.8.2016). Lisätietoja on saatu talousjohdolta ja muilta raportointien valmistelijoilta. Valmistelussa on hyödynnetty myös kaupungin asiakirjoja ja tietojärjestelmiä.

1 Oulun kaupungin ja konsernin talouden tila

1.1 Kaupungin talouden tila 30.6.2016

Taulukko 1: Kaupungin talousarvion toteumia 30.6. ja ennusteiden kehityssuuntia

1 000 €	TA 2016	Toteuma 30.6.	Ennuste 31.12.2016	Muutos % Ennuste vs. TA tai muutos euroina
Toimintatuotot	237 042	124 832	233 605	- 1,4 %
Toimintakulut	-1 217 510	-619 270	-1 229 243	+ 1,0 %
Toimintakate	-966 781	-485 619	-978 235	11 454 €
Vuosikate	51 153	44 208	33 424	17 729 €
Yli/Alijäämä	-24 388	6 781	-41 511	17 123 €

Alijäämäennuste

Kuudesta suurimmasta kaupungista ainoastaan Helsingin talousarviovaiheessa suunniteltu tilikauden tulos oli positiivinen (Heikki Helin: Suurten kaupunkien talousarviot 2016). Oulun kaupungin talousarviossa tilikauden tulos oli - 24,1 ja alijäämä talousarviomuutoksen jälkeen 24,4 miljoonaa euroa.

Kaupungin kesäkuun lopun tilanne oli 6,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen, mutta näyttää kääntyvän vuoden loppuun mennessä alijäämäiseksi 41,5 miljoonaa euroa, joka on noin 17 miljoonaa euroa talousarviossa suunniteltua enemmän. Suurin ylitys ennustetaan hyvinvointilautakunnassa, jossa toimintakatteen alijäämän kasvun ennuste on 11,8 miljoonaa euroa (sisältää erikoissairaanhoidon menoylityksen 4,2 milj. €). Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa toimintakatteen alijäämän kasvun ennustetaan olevan 10 miljoonaa euroa.

Kaupungin kokonaistaloudessa peruskunta oli alijäämäinen kesäkuun lopussa 7,3 miljoonaa euroa, mutta liikelaitosten ja taseyksiköiden yhteenlaskettu ylijäämä 14,0 miljoonaa euroa nosti tuloksen ylijäämäiseksi.

Viime vuonna oli merkittävä määrä tulosta parantaneita poikkeuksellisia eriä. Tänä vuonna niitä ovat viimeisen kerran saatava kuntaliitoksen valtionosuuskompensaatio 6,6, ennakoitua Kallioparkin velvoitepaikkatulot 0,6 ja Partnera Oy:n osingot 0,3 miljoonaa euroa. Negatiivisesti tulokseen vaikuttavia eriä ovat 4,2 miljoonan euron arvonalentuminen arvopapereissa (kehittämisrahasto 3,7 ja peruskunta 0,5 milj. €).

Verotulojen ja valtionosuuksien ennusteet poikkeavat tässä vaiheessa jonkin verran talousarviosta. Verotulojen arvioidaan toteutuvan 4,6 miljoonaa euroa talousarviota pienempänä (0,6 %) ja valtionosuuksien 1,5 miljoonaa euroa suurempina (0,6 %) kuin talousarviossa. Verotuloennuste tarkentuu vielä loppuvuonna.

Taulukko 2: Tuloslaskelman ja rahoituslaskelman tunnuslukujen kehityssuuntia

Tunnusluku	Alkuperäinen TA 2016	Ennuste 31.12.2016	Muutoksen suunta TA vs. ennuste
Toimintatulot / toimintamenot %	19,6	19,3	
Vuosikate €/asukas	277	167	Tulorahoituksen riittävyys on huononemassa
Investointien tulorahoitusprosentti %	39	26	Vaikka investoinnit jäävät alle talousarvion 16 milj. €
Lainat €/asukas	3 587	3 522	Lievää positiivista kehitystä

Vuosikatteen on ennustettu alenevan noin 17 miljoonaa euroa talousarviosta. Vuosikatteeseen vaikuttaa toimintakulujen ylitysten ja em. verotulo- ja valtionosuusennusteiden lisäksi Oulun Energian osinkotuotot, jotka ovat talousarviossa 4,3 miljoonaa euroa eivätkä toteudu sellaisenaan sekä vaihtuvien vastaavien edellä mainitut arvonalennukset arvopapereissa.

Investoinnit

Kesäkuun loppuun mennessä kaupungin investointimäärärahoista on toteutunut noin 47 miljoonaa euroa eli noin kolmannes. Oulun Vesi on tehnyt esityksen talousarviomuutoksesta, jolla investointimäärärahaa pienennetään 7,9 miljoonaa euroa, Tilakeskuksen hankkeita siirtyy eteenpäin 8,0 miljoonan euron verran ja irtaimistohankinnat toteutuvat 0,6 miljoonaa euroa pienempinä, jolloin investointien määräksi ennustetaan noin 128 miljoonaa euroa. Tässä on huomioitu myös kehittämisrahaston investointimenojen kasvu noin 0,7 miljoonaa euroa.

Taulukko 3: Investointien toteuma ja ennuste

1 000 €	TA 2016	Toteuma 30.6.	Ennuste 2016	Poikkeama ennuste - TA
Osakkeet ja osuudet	-2 000	-672	-2 000	0
Irtain käyttöomaisuus	-7 465	-1 082	-6 878	587
Maanhankinta	-6 000	-2 571	-6 000	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-42 499	-13 061	-42 499	0
Tilakeskukselta YYP:lle siirtyneet rakennukset		-1 396		0
Peruskunta yhteensä	-57 964	-18 782	-57 377	587
Kehittämisrahasto	-2 982	-1 814	-3 700	-718
Tilakeskuksen erillisinvestoinnit + suunnittelu	-39 689	-11 136	-31 654	8 035
Tilakeskuksen korjausrakentamishjelma	-13 000	-6 726	-13 000	0
Muut sisäiset liikelaitokset	-7 019	-2 749	-7 019	0
Oulun Vesi liikelaitos	-22 990	-5 519	-15 000	7 990
Liikelaitokset ja Kehittämisrahasto yhteensä	-85 680	-27 944	-70 373	15 307
OULUN KAUPUNKI YHTEENSÄ	-143 644	-46 726	-127 750	15 894

Oulun investointitaso on vuonna 2016 korkeampi kuin vuonna 2015 (115 milj. €), mutta matalampi kuin vuosina 2013–2014. Kun vuosikatteen tasoa verrataan nettoinvestointeihin, voidaan arvioida tulo-rahoituksen riittävyyttä. Tulorahoitusprosentti oli tämän vuoden talousarviossa 39 %. Investointien tulo-rahoitusprosentin ennustetaan olevan vuoden lopussa 26, joka on 13 prosenttiyksikköä alempi kuin talousarviossa. Tilanne on 30.6. tiedon perusteella heikkenemässä merkittävästi.

Puolen vuoden toteumalukujen perusteella vuosikate lähes kattoi investoinnit: vuosikate oli 44,2 miljoonaa euroa ja nettoinvestoinnit 46,7 miljoonaa euroa. Kuluvan vuoden investointeja siirtyi eteenpäin, mutta nettoinvestoinnit ovat edelleen liian suuret suhteessa vuosikatteeseen. Vuosikatteen pitäisi riittää poistoihin. Oulun vuosikate kattoi poistoista alkuperäisessä talousarviossa noin 70 %, ja tilinpäätöksessä sen ennakoidaan kattavan enää 42 %.

Toiminnan rahoitus

Rahoituksellista tasapainoa kuvaavaa toiminnan ja investointien rahavirtaa ei seurantaraportissa ole analysoitu tai ennustettu. Se on yksi hyvä mittari kuvaamaan kaupungin talouden tasapainoa, varsinkin useammalta vuodelta tarkasteltuna. (Meklin ja Pukki, Kuntalehti 2/2016). Talousarviovaiheessa tämä rahoituslaskelman erä oli miinuksella yli 80 miljoonaa euroa. *Yhdestätoista suurimmasta kaupungista* ainoastaan Porissa se oli plussalla (Heikki Helin: Suurten kaupun-

kien talousarviot 2016). Toiminnan ja investointien rahavirta oli Oulussa negatiivinen jo 2015 tilinpäätöksessä (- 11,2 milj.€) ja näyttää sitä olevan myös lautakuntien talousarvioesitysvaiheessa ja suunnittelukaudella 2018–2019.

Lainamäärä

Oulun lainat/asukas oli alkuperäisessä talousarviossa 3 587 euroa/asukas. *Yhdestätoista suurimmasta kaupungista* se oli kolmanneksi suurin (Heikki Helin: Suurten kaupunkien talousarviot 2016).

Talousarviovaiheessa arvioitiin, että lainaa Oulussa on tämän vuoden lopussa 719 miljoonaa euroa. Asukaskohtaisen lainamäärän ennustetaan kuitenkin jäävän hieman tätä matalammaksi eli 3 522 euroon. Lainoja maksetaan merkittävästi pois ja uusia pitkäaikaisia lainoja nostetaan vähemmän kuin mihin talousarviossa oli varauduttu. Yhtenä syynä on se, että investoinneista siirtyy 16 miljoonaa euroa tuleville vuosille. Kaupungin lainanhoitokatteen tunnusluvun ennustetaan olevan 1, mikä kertoo, että tulorahoitus riittää vielä lainojen korkojen ja lyhennysten maksuun.

1.2 Oulu-konserni talouden tilasta

Vuoden aikainen konserniraportointi on kehittymässä lähivuosina. Seurantaraportti 30.6. sisältää tietoa ainoastaan niistä tytäryhteisöistä, joille valtuusto on asettanut tulostavoitteita ja vain vähän tietoa konsernin talouden tilasta.

Taulukko 4: Kaupunkikonsernin toteutumien ja ennusteiden kehityssuuntia

Kaupunkikonserni Luvuissa ovat vain ne yhteisöt, joilla tavoitteita + sairaanhoitopiiri	Toteuma 30.6.2016	Ennuste 31.12.2016	Muutoksen suunta 30.6. vs. ennuste
Vuosikate, 1 000 €	87 862	92 594	Ennuste tarkentuu
Vuosikate/asukas	438	462	
Konsernin lainat/asukas	4084	4448	

Oulu-konsernin tunnusluvuissa on ennustettu vuosikatteessa 4,7 miljoonan parantumista (5 %) ja lainamäärässä heikkenemistä (364 €/asukas).

Tarkastuslautakunta toteaa, että

kaupungin taloustilanteessa on heikkenemisen merkkejä suhteessa talousarvioon. Vuosikatteen ennustetaan tässä vaiheessa jäävän suunnitellusta. Alijäämän ennustetaan kasvavan yli 40 miljoonaan euroon eli 17 miljoonaa talousarviossa arvioitua suuremmaksi. Menojen ennustamisessa voi olla vielä merkittävää epätarkkuutta. Poikkeukselliset erät eivät näytä tänä vuonna parantavan tulosta ylijäämäiseksi kuten viime vuonna. **Kaupunkikonsernin** vuosikatteessa ennustetaan tässä vaiheessa viiden prosentin kasvua verrattuna puolen vuoden toteutumaan.

Kaupungin lainamäärässä ennustetaan pientä positiivista kehitystä tunnusluvussa lainat €/asukas. Tämä voi selittyä jo investointien lykkäytymisellä. Ennustettu kokonaislainamäärä pysyy alle valtuustositovien lainakaton. Oulun kaupungin lainojen euromäärä asukasta kohden oli suurten kaupunkien talousarviovaiheen vertailussa edelleen korkeimmasta päästä. Oulun **kaupunkikonsernin** lainat €/asukas tunnusluvun ennustetaan kasvavan vuoden aikana.

Yli- ja alijäämän toteuman ja niiden ennusteiden lisäksi olisi 30.6. seurantaraportissa hyvä viestiä myös rahoituslaskelmatiedon toteutumasta ja ennusteesta. Näin **valtuusto saisi laajasti dokumentoitua tietoa talouden tasapainosta ja sen kehityksen ennusteesta** ennen seuraavan vuoden talousarvion käsittelyn alkua. Tilinpäätöksen 2015, toteumaennusteen 2016 ja hallintokuntavaiheen talousarvio- ja suunnitteluvuosiesitysten perusteella kaupungin talouden tasapaino näyttää huolestuttavalta, koska toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen.

2 Palvelualueet: Sitovien taloustavoitteiden toteutuminen sekä havaintoja poikkeamista ja riskeistä

Taulukossa 5 esitetään valtuuston asettamien sitovien taloustavoitteiden poikkeamat palvelualueittain. Poikkeamat on laskettu palvelualueiden raportoimien ennusteiden ja talousarviolukujen välillä.

Taulukko 5: Valtuuston asettamien sitovien taloustavoitteiden poikkeamat ennusteen ja talousarvion välillä (B bruttositova, N nettositova)

Käyttötalousosa 1 000 €	TP 2015	TA 2016 (sis. muutokset)	Toteuma 30.6.2016	Ennuste 31.12.2016	Poikkeama (TA vs. ennuste)
Kaupunginhallitus					
Kh, ilman koko kaupunkia koskevia menoja ja varauksia (B)	-38 764	-41 070	-20 208	-41 520	450
Kh, ed. tuloarvio	8 580	7 853	6 706	8 142	-289
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset (B)	-12 461	-11 382	-1 367	-11 382	0
Konsernipalvelut (N)	-13 738	-17 861	-8 193	-17 000	- 861
Työllistäminen (N)	-29 523	-35 102	-14 298	-31 102	- 4000

Käyttötalousosa 1 000 €	TP 2015	TA 2016 (sis. muutokset)	Toteuma 30.6.2016	Ennuste 31.12.2016	Poikkeama (TA vs. en- nuste)
Hyvinvointilautakunta					
Toimintakate ilman erikoissairaanhoidtoa (N)	-337 862	-331 323	-172 666	-338 923	7 600
Erikoissairaanhoidto (B)	-214 339	-217 806	-115 082	-222 006	4 200
Sivistys- ja kulttuurilautakunta					
Toimintakate (N)	-385 646	-379 658	-204 581	-389 658	10 000
Yhdyskuntalautakunta					
Toimintakate ilman joukkoliikennettä (N)	13 783	9 112	7 621	9 112	0
Joukkoliikenne		-8 863 (N)	-3 900	-8 863	0
Määräraha	-23 791 (B)				
Tuloarvio	16 023 (B)				
Rakennuslautakunta					
Toimintakate (N)	536	130	661	462	332

Talousarvion toteutumisen ennusteissa negatiivisia vaikutuksia kaupungin talouteen on yhteensä 22,1 miljoonaa euroa ja positiivisia vaikutuksia yhteensä 5,6 miljoonaa euroa.

Työllistäminen

Valtion palkkatuki vähenee enemmän kuin talousarviovaiheessa on osattu arvioida (koko tuloennuste -3,3 milj. € alle talousarvion). Tämä vaikuttaa paitsi tuloihin, myös työllistämisen henkilöstömenoihin ja yksikön jakamiin avustuksiin sekä osaan hankkeista. Toimintakateen ennustetaan toteutuvan 4,0 miljoonaa talousarviota pienempänä. Alituksen voisi ajatella vaikuttavan positiivisesti kaupungin talouteen, mutta välillisesti taloudelliset vaikutukset ovat negatiivisia. Näyttää siis siltä, että kaupunki ei pysty työllistämään tai tukemaan kuntalisillä yritysten ja yhdistysten työllistämistä suunnitellusti. Työllisyyspalvelut -yksikkö pyrkii tehostamaan palkkatuista riippumattomien työllistämisen toimenpiteiden ja kuntouttavan työtoiminnan käyttöä. Työmarkkinatuen kuntaosuus on noussut 0,5 miljoonaa euroa ensimmäisenä kuutena kuukautena verrattuna vastaavaan ajanjaksoon vuonna 2015.

Hyvinvointipalvelun ennusteen mukaan valtuustoon nähden sitovat tavoitteet eli toimintakate ilman erikoissairaanhoidtoa on ylittymässä 7,6 ja erikoissairaanhoidto 4,2 miljoonaa euroa. Vastuualueittain menojen ylitys 11,4 miljoonaa euroa jakaantuu seuraavasti: sosiaalinen hyvinvointi 2,8, terveyspalvelut 6,6 (josta erikoissairaanhoidto 4,2 milj. €) ja ikäihmisten hyvinvointi 2,0 miljoonaa euroa. Tulokertymää on saatu lisättyä asiakasmaksuja korottamalla, mutta laitospalvelu-

suuden purkaminen ja palvelusetelin käytön kasvu ikäihmisten palveluissa vähentävät asiakasmaksutuottoja ja tulojen ennakoidaan tästä syystä alittuvan 0,4 miljoonaa euroa.

Menoissa euromääräisesti suurin poikkeama talousarvioon verrattuna syntyy terveystaloudessa ja erityisesti erikoissairaanhoidossa, jossa raportoinnin mukaan potilaiden kokonaismäärä on kasvanut ja laskutus on tästä johtuen edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa reilusti suurempi. Terveystalouden omassa toiminnassa ylityksiä on syntymässä henkilöstömenoissa (1,4 milj. €) ja tukipalveluostoissa sekä aine- ja tarvikeostoissa (1,0 milj. €). Ylitykset kohdistuvat kaupungin sairaalaan, suun terveydenhuoltoon ja lääkäripalveluihin. Sosiaalisen hyvinvoinnin ylitysennuste syntyy pääosin palvelujen ostoista lastensuojelun laitospalveluissa ja kehitysvammaisten asumispalveluissa. Oman toiminnan ei ennusteta ylittyvän. Ikäihmisten hyvinvoinnissa henkilöstömitoitus on toteutunut suunniteltua suurempana ympärivuorokautisessa hoidossa ja henkilöstömenojen ylityksen ennakoidaan olevan 1,2 miljoonaa euroa. Vastuualueen avustusmenot (1,6 milj. €) ylittyvät kotihoidossa ja tehostetussa palveluasumisessa palvelusetelimenojen kasvun vuoksi. Raportoinnin perusteella hyvinvointipalvelujen ylitykset karkeasti jaoteltuna jakautuvat seuraavasti: henkilöstömenot 23 %, palvelujen ostot 40 % ja erikoissairaanhoidon 37 %.

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa mahdollinen lisämäärärahan tarve on suurin perusopetuksessa, jossa toimintakatteen ennustetaan ylittyvän 6 miljoonaa euroa. Varhaiskasvatuksen vastuualueella ylitysennuste on 4 miljoonaa euroa. Perusopetuksessa poikkeamaan on syynä talousarviota suuremmat kotikuntakorvaukset ja maahanmuuttajapalvelujen tarve, varhaiskasvatuksessa suunniteltua suurempi päiväkotihoidossa olevien lasten määrä. Toimintakatteen ylitysennusteesta (10 milj. €) henkilöstökulut muodostavat 32 %, palveluiden ostot 48 % ja avustukset (palvelusetelit) 20 %.

Määrärahan ylitys oli näkyvä jo tammikuun ennusteissa 9 miljoonan euron suuruisena. Tulokertymää on lisätty korottamalla asiakashintoja ja menoja pyritään vähentämään tilojen käyttöä tehostamalla, sähköisiä palveluja lisäämällä ja tukipalveluita vähentämällä. Lisäksi valtuusto on edellyttänyt talousarviota hyväksyessään, että palveluverkkoa kehitetään edellisiä vuosia voimakkaammin sekä löydetään uusia toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia palvelualueelle.

Tämän hetkessä ennusteessa oletetaan, että päivähoiton lakimuutos tuo syksyn aikana säästöjä varhaiskasvatuksen henkilöstömenoihin sekä palvelusetelikustannuksiin ja perusopetuksessa oppilasmäärä kasvu ei lisäisi syksyn henkilöstömenoja. Talousarvion toimintakate oli 6,1 miljoonaa alle vuoden 2015 tilinpäätöstoteuman ja se sisälsi tasapainottamissuunnitelman, johon nyt on valmisteltu uusia toimenpiteitä syksyksi 2016. Tästä huolimatta riskit liittyvät sivistys- ja kulttuuripalveluissa talouden hallintaan, ja talousarviossa pysyminen edellyttää yhä useita toimenpiteitä etenkin menopuolella.

Tarkastuslautakunta toteaa, että

Työllisyyden määrärahan säästymisen (toimintakate-ennuste -4.0 milj. €) vaikutukset ovat haitallisia kaupungin työllisyysastetavoitteelle ja taloudelle. Kaupungin oman työllistämisen ja yritysten sekä yhdistysten avustusten väheneminen vaikuttavat kielteisesti strategian työttömyysastetavoitteeseen. **Nuorison työllisyystilanteeseen valtion palkkatukien väheneminen voi vaikuttaa erityisen negatiivisesti. Kehittämiskaavon on tärkeä käynnistää jälleen uusia tapoja työllisyyden edistämiseen.**

Suurimmilla palvelualueilla toimintakatteet ylittyvät talouden sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta eikä siten saavuteta talousarvion mukaisia tavoitteita. Hyvinvointipalveluissa ylitysennuste on 11,8 ja sivistys- ja kulttuuripalveluissa 10 miljoonaa euroa. Ennusteet määrärahojen ylittymisestä annettiin heti alkuvuodesta. Suurin yksittäinen ylitys talousarvioon verrattuna on tulossa erikoissairaanhoidosta, jossa menot ovat lähes 5 miljoonaa euroa edellisvuoden vastaavaa aikaa suuremmat ja menojen ennustetaan kasvavan noin 7 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen nähden.

3 Palvelualueet: Arviointia sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta sekä poikkeamista ja riskeistä

Taulukossa 6 esitetään tarkastuslautakunnan arviointi valtuuston asettamien sitovien toiminnallisten tavoitteiden **toteutumistilanteesta** kesäkuun lopussa 2016. Arviointi on tehty vertaamalla palvelualueiden raportointitietoja tavoitteiden mittareiden tavoitetasoihin. Taulukon selitesarakkeessa esitetään havaintoja toteutumisen poikkeamista koko vuoden tavoitteeseen verrattuna sekä arviointia riskeistä, jotka voivat loppuvuonna vaikuttaa tavoitteiden toteutumiseen.

Taulukko 6: Valtuuston asettamien sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen, poikkeamien ja riskien arviointi

Toiminnallinen tavoite	Mittarit kpl	Toteutunut	Ei aloitettu	Ei toteutunut	Ei voi arvioida raportoinnin perusteella	Poikkeamia ja riskejä
Kaupunginhallitus						
Sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistus: Edistetään kaupungin tavoitteita valtakunnallisessa ja alueellisessa valmistelutyössä. Oulun kaupunkikonsernin tavoitteet	1				1	Oulun tavoitteiden toteutumisesta ei raportoida seurantatiedoissa.
Vaikuttavat työllisyyspalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti. Palvelutytyväisyys kasvaa.	1		1			Poikkeama: Palvelutytyväisyyttä mittaava kysely toteutetaan syksyllä
Asiain toimintamallin kehittäminen 6Aika yhteistyönä	1				1	Projektin projektisuunnitelmanmukaisuudesta ei raportoida seurantatiedoissa.
Digiagendan toteutus: - Kaupunki avaa tietojoukkoja ja rajapintoja avoimena datana - Kaupunki tehostaa toimintaa digitalisoimalla palveluita ja prosesseja	2	1		1		Poikkeama: Tavoitteen mukaiset 3–5 merkittävää digitalisointihanketta eivät ole vielä käynnistyneet
Taloussuunnittelu- ja seurantaprosessin kehittäminen	1			1		Poikkeama: Mutta käyttöönottoprojekti etenee suunnitelman mukaan
Kaupunki asettaa omistuksilleen selkeät sekä mitattavat tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista	1			1		Poikkeama: Mutta toimenpiteet ja valmistelu etenevät.

Toiminnallinen tavoite	Mittarit kpl	Toteu- tunut	Ei aloitettu	Ei toteutunut	Ei voi arvioida raportoinnin perusteella	Poikkeamia ja riskejä
Osallistuminen esimiespassikoulutukseen ja johtamisen erikoisammattitutkintoon	2	1		1		Riski: Johtamisen erityisammattitutkinnon koulutusryhmä ei ole toteutunut rahoitussyistä
Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse	1			1		Riski: Tavoitetasona on, että koko kh:n alainen henkilömäärä on enintään sama kuin 2015 ennuste. Henkilömäärä on 11 henkilöä tavoitetasoa korkeampi.
Hyvinvointilautakunta						
Painopistettä siirretään ennaltaehkäiseviin ja kevyempiin palveluihin	1				1	Tavoitteen toteutumisesta ei anneta tietoa vaan siirtymisestä uuteen raportointitapaan (liikennevalot), josta saadaan tiedot vasta tilinpäätöksen yhteydessä.
Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus laskee	1	1				
Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	1	1				
Sähköisesti tehtyjen ajanvarausten määrä kasvaa edellisvuodesta	1	1				
Avataan uusia sähköisiä palveluita kuntalaisten käyttöön	1	1				
Asukaskohtaiset kustannukset laskevat	1			1		Riski: asukaskohtaiset kustannukset nousevat 0,6 % nousuennustetta enemmän (1,7 % vuonna 2015).
Sairauspoissaolot vähenevät	1			1		Riski: sairauspoissaolot eivät vähene, sillä 30.6. ollaan samalla tasolla kuin loppuvuodesta 2015.
Henkilöstömäärä vähenee	1	1				
Sivistys- ja kulttuurilautakunta						
Nuorisotakuun toteutuminen	1				1	Mittaritiedot saadaan 30.9.2016 raportointiin
Sivistys- ja kulttuuripalvelut on aktiivinen ja tavoiteltu kaupunkikulttuurin kehittäjä ja kumppani	1				1	Raportoidaan 30.9.2016 ja 31.12.2016
Hyvinvointikoulun vahvistuminen	1	1				
Kuntalaisten hyvinvointi ja aktiivisuus paranevat (TEA viisari: liikunta, perusopetus ja lukio)	1				1	Perusopetuksessa TEA-viisari oli 72 ja terveydenedistämiskiivisyys eli kunnan toiminta asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi jää hieman alle tavoitteen (>75). Liikunnasta saadaan tiedot 31.12.2016, ammattikouluista ja lukiosta alkuvuodesta 2017.
Yhdyskuntalautakunta						
Varmistetaan riittävä ja monipuolinen tonttutuotanto	1			1		Riski: tontinluovutustavoite 1 200 asuntoa varten ei toteudu, sillä 30.6. toteuma-aste oli 45 % (edellisen vuoden vastaavana ajankohtana 68 %).
Joukkoliikenne (matkustajamäärän kasvu)	1				1	Raporttia paikallisliikenteen matkustajamäärästä ei vielä ole käytettävissä.

Toiminnallinen tavoite	Mittarit kpl	Toteutunut	Ei aloitettu	Ei toteutunut	Ei voi arvioida raportoinnin perusteella	Poikkeamia ja riskejä
Käyttötalous tasapainossa	1	1				
Investoinnit talousarvion mukaiset	1	1				
Rakennuslautakunta						
Kestävä, ympäristöystävällinen uudisrakentaminen	3				3	Rakennusvalvonta raportoi tavoitteiden toteutuneen pääosin. Mittareiden tavoitetasosta ei kuitenkaan ole raportoitu sillä tarkkuudella, että tavoitteiden toteumaa voisi arvioida.
Korjausrakentamisen ohjauksen työkalujen kehittäminen, ohjaus/aktivointi ja käynnistyneet hankkeet	3				3	Kuten edellä
Rakennusten esteettömyys	1				1	Kuten edellä
Tavoitetasojen toteutumistilanne, mittarit kpl	33	10	1	8	14	
Tavoitetasojen toteutumistilanne, %	100	30	3	24	42	

Tarkastuslautakunta toteaa, että

palvelualueiden sitovien toiminnallisten tavoitteiden mittareihin liittyvistä tavoitetasoista oli kesäkuun lopussa toteutunut 10 (30 %) ja toteutumatta oli vielä 8 (24 %). Yli 40 % raportoinneista on joko niin epäselvää tai puutteellista, että toteutumistilannetta ei voitu arvioida. Osittain kyse on vuosimittareiden heikkoudesta, sillä kaikki mittarit eivät ole seurattavissa vuoden kuluessa.

Palvelualueilla on useita riskejä, jotka vaikuttavat taloustavoitteiden toteutumiseen. Näitä ovat esimerkiksi kehittämishankkeiden jääminen toteutumatta (digitaalisoitihankkeet). Riskiä on myös työttömyyden vähentämiseen ja henkilöstöön liittyvien tavoitteiden toteutumisessa.

4 Liikelaitokset: Arviointia sitovien tavoitteiden toteutumisesta sekä poikkeamista ja riskeistä

Taulukossa 7 esitetään tarkastuslautakunnan arviointi valtuuston liikelaitoksille asettamien sitovien taloudellisten tavoitteiden **ennusteista** ja myöhemmin taulukossa 9 toiminnallisten **tavoitteiden toteutumisesta** kesäkuun lopussa. Arviointi on tehty vertaamalla liikelaitosten raportointitietoja tavoitteiden mittareiden tavoitetasoihin. Taulukkojen selitesarakkeessa esitetään havaintoja ennusteiden ja toteutumien poikkeamista koko vuoden tavoitteeseen verrattuna sekä arviointia riskeistä, jotka voivat loppuvuonna vaikuttaa tavoitteiden toteutumiseen.

Taulukko 7: Yhteenveto sitovien taloustavoitteiden ennusteista ja niihin liittyvistä poikkeamista ja riskeistä liikelaitoksittain

Liikelaitos	Sitovat taloustavoitteet, liikelaitosten ennusteet			Poikkeamia ja riskejä
	Kpl	Toteutuu	Ei toteudu	
Oulun Vesi	4	3	1	Poikkeama: Investoinnit jäävät 7,9 milj. euroa alle alkuperäisen talousarvion. Muutosesitys käsittelyssä.
BusinessOulu	1	1		Riski: Ennusteessa ei ole otettu huomioon 1.7. siirtyneiden 6Aika hankkeiden ja strategian vaikutusta.
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	3	2	1	Riski: 590 000 euron liikeylijäämätavoitteen ennustetaan toteutuvan noin 205 000 euroa alijäämäisenä.
Oulun seudun ympäristötoimi	1	1		
Oulun Työterveys	2	1	1	Riski: 30 000 euron liikeylijäämätavoitteen ennustetaan toteutuvan noin 189 000 euroa alijäämäisenä.
Oulun Tietotekniikka	3	2	1	Riski: 361 000 euron liikeylijäämätavoitteen ennustetaan toteutuvan noin 747 000 euroa alijäämäisenä.
Oulun tekninen liikelaitos	3	3		
Oulun Serviisi	3	3		
Oulun Tilakeskus	4	3	1	Poikkeama: Investoinnit jäävät 8 milj. euroa alle alkuperäisen talousarvion.
Oulun Konttori	2	2		
Yhteensä	26	21	5	
%	100	81	19	

Liikelaitosten sitovat taloustavoitteet koskevat tuloutusta, liikeylijäämää, lainojen enimmäismäärää ja investointeja. Tavoitteista lähes viidesosan ennustetaan jäävän toteutumatta. Kaikki liikelaitokset toteuttavat tuloutustavoitteensa ja Oulun Vesi, Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos ja Oulun Tilakeskus enimmäislainamäärää koskevan tavoitteensa.

Seuraavaan taulukkoon on koottu sitovien tavoitteiden lisäksi liikevaihtoa ja yli-/alijäämää koskevat tavoitteet ja ennusteet.

Taulukko 8: Yhdistelmä liikelaitosten taloustavoitteiden ennusteista liikelaitosten raportoinnin perusteella

LIKELAITOS	Liikevaihto		Liikeylijäämä		Yli-/alijäämä		Tuloutus	Investoinnit		Lainat enintään	
	TA 1 000 €	TP-ennuste 1 000 €	TA 1 000 €	TP-ennuste 1 000 €	TA 1 000 €	TP-ennuste 1 000 €	TA 1 000 €	TA 1 000 €	TP-ennuste 1 000 €	TA 1 000 €	TP-ennuste 1 000 €
Oulun Vesi	34 900	36 200	8 322	10 008	2 944	4 691	5 511	22 990	15 000	6 000	0
BusinessOulu	10	10	0	0	0	0					
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	32 136	32 015	590	-205	558	-233		2029	2 029	829	829
Oulun seudun ympäristötoimi	4 986	4 986	109	109	109	109					

LIKELAITOS	Liikevaihto		Liikelylijäämä		Yli-/alijäämä		Tuloutus	Investoinnit		Lainat enintään	
	TA 1 000 €	TP-ennuste 1 000 €	TA 1 000 €	TP-ennuste 1 000 €	TA 1 000 €	TP-ennuste 1 000 €	TA 1 000 €	TA 1 000 €	TP-ennuste 1 000 €	TA 1 000 €	TP-ennuste 1 000 €
Oulun Työterveys	7 905	7 435	30	-189	0	-219	30				
Oulun Tietotekniikka	17 400	16 011	361	-747	263	-840	98	4 000	4 000		
Oulun tekninen liikelaitos	56 574	54 850	279	279	0	0	279	700	700		
Oulun Serviisi	35 086	35 186	20	20	0	0	20	60	60		
Oulun Tilakeskus	110 983	110 983	8 852	10 465	1 506	3 184	9 886	52 689	44 654	26 000	15 000
Oulun Konttori	17 363	17 650	33	33	0	0	33				
Liikelaitokset yhteensä	317 343	315 326	18 596	19 773	5 380	6 692	15 857	82 468	66 443	32 829	15 829

Sitovien tavoitteiden ennusteet on merkitty vihreällä ja punaisella.

Kokonaisuutena liikelaitosten liikevaihtojen ennustetaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti, mutta liikelaitoksittain on poikkeamia sekä alas- että ylöspäin. Kuudesta sisäisestä liikelaitoksesta puolet ennakoivat liikevaihtonsa (sisäisen myyntinsä) jäävän budjetoidusta, mikä Oulun Työterveydellä ja Oulun Tietotekniikalla johtaa alijäämääseen tulokseen mutta voi myös merkitä asiakkaiden menojen vähennystä. Oulun Veden liikevaihdon ennustetaan ylittävän 1,3 miljoonaa euroa ja nousevan vuoden 2015 tasolle.

Alkuperäisen talousarvion investointimäärärahoista oli kesäkuun lopussa toteutunut 26,1 miljoonaa euroa (32 %), ja liikelaitosten koko vuoden toteumaksi ennakoidaan 66,4 miljoonaa euroa, noin 80 % alkuperäisestä talousarviosta. Vastaavasti lainoituksen tarve puolittuu noin 15,8 miljoonaan euroon.

Tarkastuslautakunta toteaa, että

liikelaitosten taloustavoitteet näyttäisivät toteutuvan pääosin. Sitovista 26 taloustavoitteesta ennustetaan toteutuvan 21 (81 %) ja toteutumatta jäävän 5 (19 %). Sitovia liikelylijäämätavoitteita eivät ennusteen mukaan toteuta Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos, Oulun Työterveys ja Oulun Tietotekniikka. Sitovat investointitavoitteet alittuvat Oulun Vesi liikelaitoksella ja Oulun Tilakeskuksella, ja liikelaitosten investointimäärärahoista ennustetaan tulevan käytetyiksi noin 80 %.

Liikelaitosten investointien jääminen budjetoidusta vähentää lainoituksen tarvetta, mikä näkyy koko kaupungin lainarahoituksen vähenemisenä. Liikelaitosten ylijäämät nostivat kesäkuun lopussa kaupungin tuloksen ylijäämäiseksi, kun peruskunta oli alijäämäinen.

Taulukko 9: Yhteenvedo sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta sekä arviointi poikkeamista ja riskeistä

Liikelaitos	Sitovat toiminnalliset tavoitteet, liikelaitosten raportointi				Poikkeamia ja riskejä
	Kpl	Toteutunut	Ei toteutunut	Ei voi arvioida raportoinnin perusteella	
Oulun Vesi	5	4		1	Riski: Taskilan jätevedenpuhdistamon typenpoistotavoite ei toteudu. Asiakastytyväisyyskyselyn tuloksia ei ole vielä käytettävissä.
BusinessOulu	4			4	Raportointi tilinpäätösvaiheessa.
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	4	1	3		Investoinnit ja laina eivät ole vielä toteutuneet. Työhyvinvointisuunnitelman laadinta on kesken.
Oulun seudun ympäristötoimi	3	1		2	Lupien käsittelyn tavoiteajoista raportoidaan vasta tilinpäätöksessä. Ympäristöohjelman raportointi ja seurannan kehittäminen ovat meneillään.
Oulun Työterveys	4	3	1		Mittari korvaava työ vähentää sairauspoissaoloja 5 %, ei toteudu. Toteuma oli 3,6 %. Suunta on oikea, sillä lähtötilanne oli 0-tasolla. Tavoite <i>alkavien työkyvyttömyyseläkkeiden määrä laskee vuositasolla 10 %</i> on samaa tasoa kuin vuonna 2015 eli laskua ei ole tapahtunut.
Oulun Tietotekniikka	0				
Oulun tekninen liikelaitos	2	2			
Oulun Serviisi	4		4		Toiminnassa on edetty tavoitteiden suuntaisesti.
Oulun Tilakeskus	3			3	Tavoitteista raportoidaan vasta tilinpäätöksessä.
Oulun Konttori	1	1			
Yhteensä	30	12	8	10	
%	100	40	27	33	

Tarkastuslautakunta toteaa, että

liikelaitosten sitovien toiminnallisten tavoitteiden mittareihin liittyvistä tavoitetasoista 12 (40 %) oli toteutunut ja toteutumatta oli 8 (27 %). Toteutumista ei voida arvioida 10 tavoitteesta (33 %). BusinessOulu liikelaitoksen ja Oulun Tilakeskuksen toiminnallisten tavoitteiden puolen vuoden toteumaa ei voida arvioida lainkaan.

5 Tytäryhteisöt: Tulostavoitteiden toteutumisennusteet sekä poikkeamia ja riskejä

Taulukossa 10 esitetään yhteenveto tytäryhteisöjen tulostavoitteiden vuoden lopun **toteutumisennusteista**. **Yhteenveto** on tehty tytäryhteisöjen raportoinnissaan esittämien toteumatietojen ja ennusteiden perusteella.

Taulukko 10: Yhteenveto tytäryhteisöjen tulostavoitteiden toteutumisennusteista sekä niihin liittyvistä poikkeamista ja riskeistä

Tytäryhtiö	Tulostavoitteet, yhtiöiden ennusteet				Poikkeamia ja riskejä
	Kpl	Toteutuu	Ei toteudu	Ei voi tulkita raportoinnin perusteella	
Oulun Energia-konserni					
Oulun Energia-konserni	7	5	2		Poikkeama: Konsernin ja emon investoinnit alittavat talousarvion noin 12 milj. euroa ja taseen loppusumma jää arvioidusta. Poikkeamia ei ole raportoinnissa analysoitu.
Oulun Energia Oy	7	5	2		
OE:n yhtiöittämisessä asetettu tuloutustavoite yhtiölle	4			4	Tuloutustavoitteesta ei ole raportoitu.
Muut yhtiöt					
Oulun Satama Oy	7	4	3		Poikkeama: Liikevaihto, liikevoitto ja omavaraisuusaste jäävät hieman talousarviosta. Poikkeamia ei ole raportoinnissa analysoitu.
Oulun Jätehuolto Oy	7	3	4		Poikkeama: Liikevoitto ja tilikauden tulos sekä sipo-% ja omavaraisuusaste-% jäävät talousarviosta. Oman henkilöstön määrä ja palvelujen ostot kasvaneet ed.vuodesta.
Nallikari Seaside Oy	7	6	1		Poikkeama: Sipo-% ei toteudu.
Sivakka-konserni	7	5	2		Poikkeamat: Investoinnit alittavat 1,5 milj. eurolla ja sipo-% jää alle tavoitteen. Poikkeamaa ei ole raportoinnissa analysoitu.
Haukiputaan Kehitys Oy	7	7			
Oulun Pysäköinti Oy	7	6		1	Poikkeama: Sipo-% ei ole raportoitu, tavoite negatiivinen
Oulun Kaupunginteatteri Oy	8	2	4	2	Poikkeama: Tilikauden tulosenuste -87 000 euroa (tavoite 0). Ennusteeseen ei sisälly vuokratuotot, joiden arvioidaan olevan 250 000 euroa. Sipo-%:sta ja omavaraisuusaste-%:sta ei ole ennustetta.
Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy	7	1	6		Riski: Yhden voitettujen koulutustarjouksen hankinta on keskeytetty, millä on noin -700 000 euron vaikutus ennusteeseen. Keväällä käytyjen YT-neuvottelujen tulokset näkyvät täysimääräisesti vasta ensi vuonna. Useita säästötoimia menossa. Koulutusten jatkomahdollisuuksia tarkastellaan kysynnän ja kannattavuuden perusteella.

Tytäryhtiö	Tulostavoitteet, yhtiöiden ennusteet				
	Kpl	Toteutuu	Ei toteudu	Ei voida tulkita raportoinnin perusteella	Poikkeamia ja riskejä
Oulun Ammattikorkeakoulu Oy	7	2	5		Riski: Opetus- ja kulttuuriministeriön edelleen aleneva perusrahoitus. Sopeuttamistoimet päätetään tämän vuoden aikana.
Monetra Oy	7	7			
Oulun kaupungin elintarvike- ja ympäristölaboratorio Oy (Scanlab Oy)	7	3	4		Poikkeamat: liikevoiton ja tilikauden tuloksen ennustetaan olevan -60 000 euron (tavoite -33 000 euroa). Sijoitetun pääoman tuotto on vielä negatiivinen, mutta omavaraisuusaste % toteutuu yli tavoitteen ja on hyvällä tasolla. Poikkeamaa ei ole raportoinnissa analysoitu.
Yhteensä	96	56	33	7	
%	100	59	34	7	

Kuntayhtymät	Tulostavoitteet, kuntayhtymien ennusteet				
	Kpl	Toteutuu	Ei toteudu	Ei voida tulkita raportoinnin perusteella	Poikkeamia ja riskejä
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä	7	6	1		Riski: YT-neuvotteluissa todettu 108 henkilön vähentämistarve tänä vuonna. Valtiolta on haettu Vanhan Tekun kiinteistön kauppasumman (1,9 milj.€) takaisinperinnästä luopumista.
%	7	86	14	0	

Säätiöt	Tulostavoitteet, säätiöiden ennusteet				
	Kpl	Toteutuu	Ei toteudu	Ei voida tulkita raportoinnin perusteella	Poikkeamia ja riskejä
Oulun Palvelusäätiö	8	7	1		
Oulun musiikkijuhlasäätiö	8	2	3	3	Poikkeamat: Kulut ylittyvät 17 000 euroa ja kulujäämä 6 000 euroa. Poikkeamaa ei ole raportoinnissa analysoitu. Yleisavustuksia, omavaraisuusastetta ja taseen loppusummaa ei ole ennustettu.
Yhteensä	16	9	4	3	
%	100	56	25	19	

Kaikki yhteisöt	Kpl	Toteutuu	Ei toteudu	Ei tietoa/ei voida tulkita
Tavoitteita yhteensä	119	71	38	10
%	100	60	32	8

Tarkastuslautakunta toteaa, että

tytäryhteisöiden 119 tulostavoitteesta ennustetaan toteutuvan 71 (60 %) ja jäävän toteutumatta 38 (32 %). Toteutumista ei voida arvioida 10 tavoitteesta (8 %).

Koulutusyhtiöt Oulun Ammattikorkeakoulu Oy ja Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy ovat huolestuttavassa tilanteessa. Valtion rahoituksen väheneminen ja Aikuiskoulutuskeskuksessa myös tarjouskilpailuasiat heikentävät tulosennusteita. Aikuiskoulutuskeskus on jo aloittanut toimet tilanteesta selviämiseksi, mutta Ammattikorkeakoulun päätökset ovat vielä edessä. Koulutuskuntayhtymässä on myös sopeutustarvetta, mutta toimien ennustetaan vaikuttavan vuoden aikana niin, että toimintakatetavoitteeseen päästään. Valtion rahoitus pienenee vielä ensi vuonna. Ammatillisen koulutuksen uudistus ajoittuu 2018 alkuun.

Kaupunginteatteri ennustaa toisena vuonna peräkkäin negatiivista tulosta (-87 000 euroa). Raportointi ei kerro kehityksen syytä, sillä liikevaihdon arvioidaan toteutuvan budjetoidusti. Julkisuudessa olevien tietojen mukaan sopeutustarpeen syynä on kiinteiden kulujen kasvu ja valtionavun pieneneminen. Sopeutus-toimet on aloitettu.

6 Toiminnan ja talouden seurantamallin kehittymisen arviointi

Tarkastuslautakunta toteaa, että

Oulun kaupungin seurantaraportointi on **kehittynyt** viimeisen vuoden aikana. Tällä hetkellä on useampia raportointia tukevia järjestelmiä joko käyttöönotossa tai äskettäin käyttöönotettu.

Vuonna 2017 raportointiin liitetään rullaava ennustaminen, joten seurantainformaation määrä on tämän jälkeen suuri. **Valtuuston reagointimahdollisuuksia olisi kehitettävä, jotta seurannasta ei muodostuisi rutiininluonteista seurantaa ja valvontaa, vaan tiedolla johtamisen keskeinen väline.**

Kaupungin ja konsernin kokonaistalouden analysointi neljännesvuosittaisissa seurantaraporttidokumenteissa on suhteellisen vähäistä. Seurantaraportteja on mahdollista erilaistaa vuoden kuluessa niin, että eri raporteissa keskitytään analysoimaan ajankohdalle erityisen tärkeitä asioita.

Raportointitiedon laadussa on edelleen parannettavaa, sillä palvelualueiden toiminnallisten tavoitteiden raportoinneista yli 40 % oli sellaista, että niiden perusteella tavoitteiden toteutumistilanteesta ei voi tehdä arviointia. Osittain kyse on vuosimittareiden heikkoudesta, sillä kaikki mittarit eivät ole seurattavissa vuoden kuluessa ja eivät näin ollen myöskään mahdollista reagointia kesken vuoden. Lisäksi tytäryhteisöt analysoivat toteutumisensa ja ennusteissaan olevia poikkeamia vähemmän kuin viime vuonna.

Tytäryhteisöjen omistajaohjauksen keinot ovat kehitysvaiheessa. Tytäryhteisöjen tulostavoitteita on talousarviossa aikaisempaa vähemmän ja yhtiöiden omankin kehittämisen kannalta olennaisia tavoitteita, esimerkiksi vuokra- ja liiketilayhtiöiden käyttöastetavoitteet, on jäänyt kokonaan pois. Nykyisten tulostavoitteiden arvioinnissa ongelmia tuottivatkin analyysien niukkuuden lisäksi puuttuvat tiedot ja osittain myös tulostavoitteiden ohjaussuunnan epämääräisyys.